

VISIEDOCUMENT CLIENTPARTICIPATIE WWB EN WMO

Provinciaal Overleg Cliëntenraden Sociale Zaken Fryslan (POC)

Fries Samenwerkingsverband Uitkeringsgerechtigden (FSU)

Keetwoltje 1

8921 EV Leeuwarden.

tel: 058-2139992

e-mail: fsu@fsufriesland.nl

Aanleiding document

Het college van B&W van de gemeente Heerenveen heeft het voornemen aangekondigd om de cliëntenraad Sociale Zaken op te heffen en op te laten gaan in de nieuw te vormen Wmo-raad. Meerdere Friese gemeenten en intergemeentelijke bestuursorganen overwegen ook de cliëntparticipatie te concentreren in één brede Wmo-raad. Op een bijeenkomst van vertegenwoordigers van de Friese cliëntenraden en belangenorganisaties van uitkeringsgerechtigden d.d. 11 mei 2007 is unaniem vastgesteld dat dit geen goede ontwikkeling is. Het standpunt van POC en FSU is dat de cliëntparticipatie Wet Werk en Bijstand (WWB) en die van de Wmo gescheiden moeten blijven. In dit document wordt het waarom geschetst.

Appels en peren

De meeste Friese gemeenten kennen al jaren cliëntparticipatie in het kader van de bijstandswetgeving. Dat gebeurt bijna overal in de vorm van cliëntenraden die gevraagd en ongevraagd kunnen adviseren aan hun gemeenten. Praktijk leert dat deze cliëntenraden hun handen meer dan vol hebben aan een zeer omvangrijk en complex werkkterrein: uitkeringsbeleid, inkomensondersteunende voorzieningen, reïntegratiebeleid en minimabeleid (dat varieert van reductieregelingen tot kwijtschelding van gemeentelijke heffingen). De cliëntenraden hebben daarover hun expertise – op grond van ervaringsdeskundigheid! - opgebouwd en (netwerk)contacten ontwikkeld met de groepen burgers die met dit terrein te maken hebben.

De Wmo is een participatiewet die zorg- en welzijnsvoorzieningen biedt aan de burgers. De wetgever heeft bepaald dat in het kader van de WMO cliëntparticipatie en burgerparticipatie moet worden geregeld. De Wmo gaat niet over de sociale zekerheidsvoorzieningen die gemeenten moeten uitvoeren. De al opgerichte Wmo-clientsraden houden zich bezig met het voorzieningen- en gehandicaptenbeleid (voortzetting van de Wvg) en de huishoudelijke hulp. Na dit jaar komen er meerdere zorg- en welzijnsvoorzieningen in het ‘pakket’ bij. Ook hier geldt dat het om een omvangrijk en ingewikkeld terrein gaat.

De cliëntparticipatie op het terrein van de WWB is inhoudelijk en organisatorisch wezenlijk verschillend aan de participatie in de Wmo!

Gevaar voor bureaucrativering

De Wmo wil samenhang in beleid brengen en een integrale aanpak stimuleren. De brede Wmo-loketten waar ‘iedere burger’ met ‘alle vragen’ terecht kan is daar de uitdrukking van. Het is dan ook verleidelijk voor gemeenten om participatiemodellen te kiezen die op deze uitgangspunten aansluiten. Dat geldt zeker voor gemeenten die tot nu toe geen cliëntenraden kennen of de bestaande cliëntparticipatie weinig zinvol achten. De valkuil is echter dat

volgens het motto ‘alles hangt met elkaar samen’ er grote, bureaucratische organen in het leven geroepen worden. Zoals een brede Wmo-raad die weer secties of werkgroepen nodig zal hebben om het werk te kunnen behappen, compleet met veel papierwerk, extra procedures en rapportagerituelen.

Gemeenten moeten dat niet willen, niet ten aanzien van hun eigen ambtelijk apparaat en ook niet ten aanzien van de cliëntparticipatie.

Onderscheid burger- en cliëntparticipatie

Het POC en het FSU pleiten er voor om een helder onderscheid aan te houden tussen burgerparticipatie en cliëntparticipatie bij de Wmo.

Bij burgerparticipatie gaat het om het informeren van en inspraak geven aan alle burgers en organisaties (“ingezetenen”) die te maken hebben met een of meer prestatievelden van de Wmo. In de praktijk gaat het om incidentele participatievormen.

Bij cliëntparticipatie gaat het om het regelmatig informeren en raadplegen van de daadwerkelijke gebruikers van de Wmo en vaste vertegenwoordigers van de lokale cliëntgroepen. Deze participatie heeft een structureel karakter.

Veel gemeenten kiezen – veiligheidshalve? – voor participatie volgens het klassieke vertegenwoordigingsmodel. De gemeenten kunnen ook op zoek gaan naar meerdere en gevarieerde vormen van participatie, zoals de panelmethode. Informeren en raadplegen van specifieke groepen burgers/cliënten op grond van helder afgegrensde onderwerpen levert meer binding en rechtstreekse contacten op. Grootschaligheid is geen garantie voor effectievere werkvormen of kwaliteitsverbetering. Op uiteenlopende terreinen in onze samenleving is dat gebleken en wordt lering getrokken!

Leeuwarden, 23 mei 2007.

POC en FSU

Visiedocumentcliëntparticipatiemei2007/NdJ.